

Kommunikatsioonimängust «Tapa oma vend» ja matriarhaadi tulekust

Väino Koorberg ja Rein Lang võtsid Kuku raadio saates «Olukorrast ajakirjanduses» sedapuhku vaatluse alla kommunikatsioonimängu «Tapa oma vend» ehk kultuurkapitali betooniraha jagamise kajastamise. Ettevaatlikult vaadeldika seda, kuidas traditsiooniline patriarhaalne ajakirjandus on nihkumas matriarhaalseks.

Lang leidis, et ajakirjandus otsib kultuuriobjektide rahastuse juures konflikti ka sealt, kus seda ei peaks olema. Ta oli väga nõrduinud, et alles eelmisel reedel taipas Sirp küsida 1996. aastal riiklikult tähtsate objektide nimekirja välja mõelnud Jaak Allikult, kuidas rahastuse mängureeglid välja näevad. Lang märkis, et Allik kirjutab ilusa selgitava loo, aga see ilmus Sirbis, mille loetavus on nagu ta on.

Niinimetatud kulka ehitusraha on kultuurkapitalile kogutav summa suurusjärgus 80-90 miljonit eurot, mida võib kümne aasta jooksul kasutada riiklikult tähtsate kultuuriobjektide ehitamise rahastamiseks. Kuna ERMi ja Muusikaakadeemia saali eest tasumine ilmselt järgmisel aastal lõppeb, on võimalik esitada riigikogule palve uue nimekirja tegemiseks.

Lang heitis ette, et ajakirjandus oleks pidanud esitama rohkem küsimusi, kas üldse peaks tegema uue nimekirja ning kui jah, siis millised objektid peaksid rahastuslisti kuuluma. See arutelu aga tema hinnangul puudus.

Koorberg küsis seepeale, kas ajakirjanduse ülesandeks on koostada nimekiri ning minna sellega kultuurikomisjoni. Lang vastas, et ajakirjanduse ülesanne on kõigepealt endale projekt selgeks teha. Praegu aga ootas ajakirjandus tema hinnangul, et riigikogu liikmed süvenevad igal juhul kõikide projektide detailidesse.

Riigikogu peaks Langi sõnul esimesena vastama küsimusele, kas sellist nimekirja on vaja. Kui on vaja, siis peaks riigikogu üldsõnaliselt kirja panema, kas Estonia teater vajab uut saali või Tartusse kultuurimaja, mitte hakkama paika panema projektide detaile.

kuula.postimees.ee

Estonia teater
Teater

Koorberg sõnas, et ta on jälginud Tartu Süku arengut ning talle on olnud imelik vaadata, kuidas poliitilises protsessis vastuvõetud otsus muutub. Ta ise julgeb kahelda, kas tegu on Eesti kõige olulisema kultuuriobjektiga.

Sündimuse sõnasõjast

Lisaks vaatasid saatejuhid Eesti kultuuri 21. sajandil. Otsa tegi lahti Postimehe arvamustoimetuse juht Martin Ehala, kes üllitas Langi kirjeldusel Postimehes pika loo, kuidas tema arvates geikultuur ja naiste seas levib teatav sotsiaalne sättumus vähendab sündimust. «Kui ma seda esimest korda lugesin, siis mulle kangastus pilt, kuidas Martin lööb suure kaika sipelgapessa ja algab mõnus kirveteritamine. Nii ka läks,» kirjeldas Lang.

Otsa tegi lahti Erik Moora Eesti Ekspressist, kes juhtkirja tasemel nimetas Ehalat lõhestajaks. Greete Lehepuu üllitas Ekspressis vastuartikli, mille järgi naiste vabameelsus ei ole väheneva iibe põhjus. Lehepuu on üles otsinud soome teadlase Osmo Kontula, kellele Ehala ise oma artiklis toetub. Kontula ei ole nõus sõltuvusjoone tõmbamisega sündimuse ja seksuaalkäitumise vahele.

Lang selgitas teema käsitlemist, et tema hinnangul on traditsioonilise konservatiivsuse ja liberaalsuse konflikti kõrvale hakanud tekkima patriarhaadi ja patriarhaadi konflikt. Feminismi teatavad ilmingud hakkavad kajastuma ajakirjanduslikes hoiakutes. «See on täpselt see, millele läbi lillede juhib tähelepanu ka Martin Ehala,» märkis Lang.

Koorberg küsis, kas Lang peab silmas väljaannete hoiakut või ajakirjanike hoiakut. Kui tegemist on ajakirjanikega, siis ei maksa last pesukausiga välja visata ehk ajakirjanikke ja nende valdkondi samastada.

Langi hinnangul pole diskussioon halb, aga see peaks toimuma argumentide tasemel. Kui lahmida või nimetada kedagi lõhestajaks, siis on see Langi sõnul mage. «Ega siis feminism kui naisõiguslaste liikumine ei ole mitte üdini halb, nagu väidavad näiteks Objektiiv kirjatsurad. See teine äärmus ongi selline ülikonservatiivne maailmanägemus, et naiste koht on köögis ja lapsi kasvatades, ärgu trügigu poliitilisele või teaduse

mängumaailmale,» ütles ta. «Lihtsalt selle ilmingud maailmas hakkavad minema käest ära.»

Tulemas on kaebelugusid rahapuudusest

Riigieelarve strateegia vastuvõtmisega kasutati ajakirjanduses laialdaselt ära kõikvõimalikke poliitilisi narratiive ja spinne, leidis Lang. Ta iroonitses, et kige toredam neist oli Mart Laar, kes arvamuskirjanduses ütles, et olemasolev valitsus on oht Eesti riiklikule julgeolekule. Lang ennustas, et juba juuni algul hakkavad ajakirjanduses ilmuma südantlõhestavad lood, kuidas üks või teine haldusala kukub lisarahata kohe kokku.

Koorberg leidis, et Langi sõnade järgi ei saa ajakirjandus võita: kui meedia hakkab liiga vara lugusid käsitlema, siis on ajakirjandus halb, kui ta hakkab seda liiga hilja tegema, siis on seda halvem. Ta küsis, millal õige aeg on.

«Loomulikult on täiesti juhus see, et alati eelarve menetluse tippaegadel hakkavad ajakirjanduses ilmuma südantlõhestavad lood, kuidas päästevõimekus langeb, kuidas politseinikke enam ei ole...» muigas Lang.

Koorberg selgitas, et on loomulik, kui iga valdkonna juht leiab üles tuttava ajakirjaniku ning kurdab talle oma muresid. Samuti vaatavad ajakirjanikud probleemidele pilguga, et keda see puudutab.

Y

Olukorrast ajakirjanduses 3. mail

Väino Koorberg ja Rein Lang võtavad saates “Olukorrast ajakirjanduses” sedapuhku vaatluse alla kommunikatsioonimängu “Tapa oma vend” ehk Kultuurkapitali betooniraha jagamise kajastamise. Ettevaatlikult vaadeldakse ka seda, kuidas traditsiooniline patriarhaalne ajakirjandus on nihkumas matriarhaalseks. Ja muidugi analüüsivad nad põhjalikult seda, kes ja miks on meedias püksata.